

Befizetés	Utolsó árfolyam	
	penz	ár
6% Pesti magy. ker. bank.	103.	103.25
5% " " " " "	102.	102.25
7% " Kisbirtokos. föld-int.		
6% " " " " "		
Elsőbbségek.		
5% Alföldi fumi vasut.		
5% " " " " "		
5% Baitaszék-dombv. zék. v.	93.50	94.
5% Dunagőzhajóz. társ.		
5% " " " " "		
5% " " " " "	93.	93.25
5% M. nyugoti v. 1864 ki b.		
5% " Erdélyi va. ut.	92.40	92.75
5% " Kassa-oderb v. (ozüst)		
6% " B-pesti lánchíd.	103.	
5% " Lloyd és tőzsdé-épület	95.50	96.
Magánsorsjegyek.		
Osztrák hitelintézet	183.50	184.
Budavári sorsjegy	40.50	41.
Keglevich	16.	17.
Pálffy	40.75	41.
Pénznekem.		
Os. kir. arany (vert)	5.54	5.56
O-ztrák magyar 8 frtos arany	9.36	9.38
20 frank-arany	9.30	9.32
Német birod. bankj. 100 márk.	57.15	57.20
Váltók árfolyama (3 óra)		
Német bankj. 100 ném. bir. m.	57.15	57.20
Amsterdam. 100 holl. frtért.	96.76	97.
Páris 100 frankért.	46.40	46.50
Svájci p. nyp. 100 frankért.	46.30	46.40
London 10 font sterl.	117.25	117.50
Felszámolási árfolyamok.		
Magy. aranyjárdék	117.50	
Magy. általános hitelbank	361.	
Magy. pénzv. és leszáml. b.	164.	
Osztrák hitelbank	368.	
Angol osztrák bank		
Tiszai és szegedi kölcsön	116.	

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 " Egyes szám — " 5 "
 Előfizetési pénz s minden közlemény:
 főpénz, VECSEY-ház, földszint a szer-
 kesztőségbe bérmentve küldendők.
 Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
 szerkesztőségnél. Egyébut a postahiva-
 talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorát 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
 ízbeli hirdetések, alk. szerint a
 legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
 30 kr.
 „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Név- vagy bérmentetlennél beklájt
 káziatok nem vétetnek tekintetbe. —
 Ugyazintén káziatok nem adataknak
 gíszza.

Még egyszer: ki a hibás?

I.
 Debreczen, aug. 3.
 Nem szólunk hozzá most —
 legalább ezuttal — a „Bika” kér-
 dészhez, ha a mi t. lapársunk az
 „Ellenőr” 146, 147. számában „A
 „Bika” vendégfogadó ügye” című
 cikkirója, valamit mondott volna
 mást, mint hogy mi a városi kép-
 viseletet függetlenségiékből szeret-
 nők megalakítani, s a „Ki a hi-
 bás?” cikket kortesfogásból írtuk.
 Soha sem volt elvünk a városi
 közügyeket pártszempontból tekin-
 teni, sőt sokszor kimondtuk, hogy
 mind azok, kik a városi tanács-
 rembe a pártviszály tiszták bedob-
 ták s ott a pártszempontból éles-
 tették és lángra gyújtották, azok
 nagyon is megfeleltek arról,
 hogy mivel tartoznak Debreczennek.
 Tehát midőn a közgyűlést együtt-
 véve valamely — a véleményünk
 szerint — könnyelmű lépésért kár-
 hoztatjuk, azt nem mint pártember,
 hanem mint e városnak lakosai,
 polgárai tesszük, s ehhez jogunk van,
 azt a közgyűlést ellenőrizni a vá-
 ros lakosainak szigorú kötelessége.
 És ha azt hiszi az a cikkiró
 ur, hogy — mert gondolatában át-
 csapott a pártkérdésre — ezzel már
 el van enyészve a hiba, és a köz-
 vélemény előtt már felmentést nyert
 a hibás, nagyon csalatkozik.

körödát, koldus ápodlát s más köz-
 épületet építeni kell, mert a neve-
 lést előmozdítani, s a nyomort eny-
 híteni egy városnak nemcsak er-
 kölcsei, hanem a lakossággal szem-
 ben kötelessége, a nélkül, hogy ab-
 ból jövedelemre csak számítani is
 lehetne, de már a vendéglő nem
 középület, hanem üzleti alap, mely
 egyes embereknek lehet jövedel-
 mező, hanem a városnak nagy kár-
 rosodással jár.

Az osztrák-magyar bank kor-
 mányzója alaposan informáltatta magát a
 bankjegyeknek cseh szavakkal történt ki-
 egészítéséről és tegnap hosszabb tanács-
 kozást tartott Taaffe gróf osztrák és Tisza
 magyar miniszterrelökkel. E tanácskozmány
 ha nem vezetett is teljes egyetértésre, de
 annak útját előkészíté. Remélik, hogy a
 legközelebbi főtanácsgyűlésen, mely e hé-
 ten csütörtökön fog tartatni a kompro-
 misszumról, már hivatalosan jelentés fog
 tétetni.

Az olasz kormány monarchiánk
 szövetségének elnyerését úgy látják ko-
 molyan célba vette s most Rómából arról
 értesítenek, hogy Olaszország Ausztria és
 Magyarországhoz való jó viszonya (?) zá-
 logául hajlandó elismerni a monarchia igé-
 nyeit a duna bizottsággal szemben; azo-
 kat összegezethetőnek is találja a for-
 galom szabadságával, s ezért kész a maga
 részéről is támogatni ez igényeket.

Merényletek — tervben. A Nordd.
 Allg. Ztg. jelentése szerint Bismarck más-
 odik fenyegető levelet is kapott frank-
 furti postabélyeggel, melyben tudatják
 vele, hogy tizenharman egyesültek megvil-
 kolására s ha az első merénylet nem si-
 került nyomban a második s esetleg har-
 madik fogja követni, míg csak az össze-
 esküvők czélt nem érnek.

A Presse moszkvai távirata szerint
 a petersvári rendőrkapitány Kovno len-
 gyel kormányzóság városból egy Jusa
 (Josefa) nevű nő pontos személyleírását
 kapta, a kit az orosz forradalmi bizottság
 azzal bizott meg, hogy a czári családba
 bejutva, a czár élete ellen merényletet kö-
 vessen el. A nő egy gyanus társát elfog-
 ták, de ő maga megmenekült.

Az ipartörvény nyelbeütése

Mudrony Somától.
 II.
 E szerint czélszerű volna mindenk-
 előtt az ipartörvényre vonatkozólag
 egy új törvényt alkotni, mely körülbelül
 a jelenlegi ipartörvény keretének felelne
 meg, a mely mintegy alaptörvény volna
 az összes ipartörvényekre nézve. —
 Hogy ezen törvénybe befoglaltassanak-e
 az iparszervezetre vonatkozó részletes ren-
 dszabályok, nevezetesen az ipartestületek
 feladatai, hatáskörére, eljárására nézve kül-
 ön törvény alkottassék, az mellékes dol-
 log, hacsak ez utóbbi törvény az előbbi-
 vel együtt jön létre. Szükséges azonban
 ezekkel kapcsolatban az iparszervezet tel-
 jes kitépése végett az iparkamarákról és
 központi ipartanácsról is intézkedni, s ez
 legjobban történhetne a kamarai törvény
 revidiója és a központi tanaesra vonatkozó
 külön törvény alkotása által; magától ér-
 tetvén, hogy mind kamarai, mind a köz-
 ponti ipartanácsról szóló törvénynek teljes
 összhangzásban kellend állani az ipartestü-
 letről szóló rendszabályokkal. Szintén kül-
 ön törvény volna alkotandó a segélypénz-
 tárról, — de ez még nem annyira sür-

gós, mint az előbbiek, s ha ezt azonnal
 nem lehetne kellő alaposággal megalkotni,
 ideiglenesen miniszteri szabályrendelettel
 is meg lehetne élni.
 Így csoportosítva lévén a rendezendő
 anyag, most arra kerülne a sor, hogy a
 szövegezés alakosságairól szóljunk; de
 miután az alak itt alig választható el a
 belső tartalomtól és ez utóbbiba becsát-
 kozni nem akarunk, még csak egy pontot
 kívánunk megemlíteni, melynek helyes meg-
 oldása, nézetünk szerint, igen megkön-
 yitné a jelen cikk elején érintett nézetel-
 térések kiegyenlítését. Az ugyanis a kér-
 dés, hogy miképen formuláztassék az ipar-
 űzéshez megkívántató kellekeknek mint
 korlátozásoknak kérvénye, szemben a kor-
 látozás szabadsággal.

Erre nézve azon nézetben vagyunk,
 hogy a törvény valamely alapszakasza ki-
 mondja, hogy ipart űzni egyáltalában szab-
 d s hogy más korlátozásoknak, mint a
 miket e törvény részint iparrendészeti, ré-
 szint ipar-politikai szempontokból „az
 alábbiakban” felállít, helye nem lehet.

Az „alábbiak” közt aztán foglaltatik
 egy meghatározás, mely lehetőleg precízen
 körülírja az ugynevezett műves ipart,
 vagyis azt, mely szakszerűen kiképzett se-
 géd munkásokkal dolgozik (kétes esetekben
 fentartván a döntés a kamaráknak, ille-
 tőleg közp. ipartanácsnak) foglaltatik to-
 vábbá egy rendszabály, mely kimondja,
 hogy ezen ipar űzőire nézve „normatív sa-
 bályok” állanak fenn, s a ki ezen ipar-
 met űzni kívánja, ezen szabályoknak meg-
 felelni köteles. Ezen normatív szabályok
 természetesen az ipartörvénynek legfonto-
 sabb részét képezik, s azokban bent van
 mindaz, a mit a műves ipar érdekében
 részint a mester, részint a segéd, részint
 a tanonez előmenetele érdekében statuálni
 kívánunk.

Hogy ily normatív szabály nem rontja
 le az iparszabadság elvét, azt ki-ki be-
 láthatja.
 De nemcsak a műves iparra vonat-
 kozólag, hanem a nagy gyártelepekre vo-
 natkozólag is kívántatnak bizonyos kény-
 szerítő (vagy korlátozó) rendszabályok.
 Ezeket tehát hasonló módon, t. i. norma-
 tiv szabályok, gyanánt kell a törvénybe
 felvenni. Ezek sem rojták le az iparsza-
 badság általános elvét.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy a
 „műves ipar” és a „nagy gyárpar” nem
 egymással, hanem a „nem műves iparral”,
 illetőleg „nem gyári iparral” szembeállított
 kategóriák, úgy hogy némely ipartelep mind
 a műves ipari, mind a gyáriipari rendszabá-
 lyoknak alá lesz vetve, míg ellenben
 lesznek ipartelepek, melyek e rendszabá-
 lyok csak egyik vagy másik csoportjának
 lesznek alávetve sőt lesznek olyanok is,
 melyek sem egyik, sem másik csoport al-
 tálat nem érintenek.

Azon ugynevezett ipartestületeket (bér-
 kocsis-üzleteket kéményseprés, zálogház,
 cseledtszerzés stb.), melyek nem valóság-
 os termelő iparágak, a melyek külö-
 nös rendőri felügyeletet igényelnek enge-
 dedezett iparágak gyanánt kiveendők a
 többi iparágak megkezdésére és gyakor-
 lására vonatkozó határozományok alól.
 Nem akarjuk a szövegezés kérdéseit
 tovább részletezni.

Nem is volt ez alkalommal más czé-
 lünk, mint némi támpontokat keresni az
 ipartörvények minél helyesebb technikai
 berendezés és erre nézve, mely berende-
 zés annál fontosabb, mivel anélkül igen
 nehéz a szövegezést sikeresen véghezvinni.

Augusztus 2-dika.

Gyönyörtelen sikerült tegnap az em-
 lékünnepély. Nem nagytünk, ha azt mond-
 juk, hogy ennél szebben még aligha volt
 megünnepelve aug. 2-ika Debreczenben.
 D. u. 3 óra előtt kezdett gyülekezni
 a közönség a főiskola előtti téren.

A tömeg nőttön nőtt.
 3 óra roppant száma közönség gyűlt
 egybe.

Az egyetek nagy része is kivonult a
 emelte az ünnepély fényét.
 Pontban 3 órakor indult el az impo-
 záns menet. — Elöl a tüzoltó-egylet zene-
 karával együtt; aztán az 1848/9-iki hon-
 védek, a fekete, halálfejes lobogóval; utána
 a függetlenségi kör, a főiskolai torna-egy-
 let, a delegylet, az iparos ifjuság, a cis-
 madia ipartársulat s végül roppant közönség.
 A zenekar lelkesítő indulókat jár-
 szott. Így ért ki a roppant száma közön-
 ség a honvédsírokhöz K o s s u t h L a j o s
 folytonos éljenezése mellett.

Meglepp látványt nyújtott odakint az
 ut, mely a temetőhöz vezet.
 Ez a hajdan kopár, kietlen tájék
 most virágmezővé van átalakítva. A köz-
 zönség el volt ragadtatva a tájék gyö-
 nyörtü kinézése által. Az uton egy dia-
 d a l i v is volt felállítva, alkalmi felira-
 tokkal.

Tóth Mór kir. ügyész uré az ér-
 dem a honvédsírok rendbehozásában. Ő
 működik azon fáradsáttal, hogy a hal-
 hatatlan hősk nyughelye mentül disze-
 sebb legyen. Fogadja érte a közönség ne-
 vében kifejezett elismerésünket!
 A hősk sirjánál kezdetét vette az
 ünnepély. A dalárda lélekemelő éneke
 után Kovács Gábor ur szavalt Szász K.
 gyönyörtü költeményét: „Az elesettek ál-
 mait virrasztom.” Aztán Kelemen An-
 drás olvasta fel B e n e d e k Jánosnak ez
 alkalomra írt szép beszédét, melyet alább
 közlünk.

Ezekután ismét a dalárda énekeit, s
 a lelkesült közönség visszaindult a városba.
 Az ünnepély az emlékkertben, a kö-orosz-
 lán előtt nyerte folytatását. Itt Medgyaszai
 Gyula szavalt s ismét a dalárda énekeit.
 5 óra után ért véget a kegyeletes
 ünnepély. A közönség az ünnepély sikere
 fölötti legnagyobb meglepéssel távozott
 el. S ez a rendező bizottságnak — a leg-
 szebb jutalom. Isten éltesse e derék ifju-
 ságot! —

Benedek János ur emlék-beszéde kö-
 vetkezőleg hangzik:

Mélyen tisztelt közönség!
 Ma harminczkét éve e hely, hol most
 mi ünnepeink összegyűltünk, egy szomorú,
 jelentőséggel teljes eseménynek volt szin-
 tere. A néma esend helyett, mely most ez
 arnyas berket betölti, vad harci zajtól
 visszhangzott a tájék; repkedő madarak
 fityörészése helyett repülő golyóknak fity-
 ölése hasította a leget; a susogó lombok
 sohaja helyett sebesült harcások nyugé-
 sét hordta szét a szellő; a béke, nyugal-
 lom áldó szelleme helyett, mely e sirdomb
 környékét előnti, a halál öldöklő angyala
 járt rémítő pallosával kezében, osztrán
 jobbra-balra a halált s szedvén áldozatait
 édes hazánk virágaiból, ifjuságból; ha-
 lált okádó ágyuk szörnyű bömbölése hir-
 deté, mire képes a tiszta honszerelem,
 mit képes tenni egy lángoló hazaszeretet-
 től lelkesült maroknyi sereg a hazáért, a
 szabadságért.

Ma harminczkét éve történt a deb-
 reczeni csata.
 A hol most szántóvető ember szánt,
 vét, arat békén, agyugolyók szántották
 fel a földet, vér áztatta termékenyítő eső
 helyett a talajt s halál aratá le legjobbjai-
 nkat; legderékabb vitézeinket. Itt történt
 az az egyenetlen küzdelem, melynek csak
 egy vége lehetett: az, a mi lett. 1849-ik
 év augusztus havának 2-ik napján itt üt-
 közt meg a magyar szabadságharcz vi-
 téz vezéreinek egyik legvitézebbike Nagy
 Sándor tábornok az ő honért véraldozó
 seregét számára nézve többszörösen meg-
 haladó bérért ölt muszka csordával. Azok-
 nak a csatáknak egyike volt ez, melynek
 végével nem a győzde a győzelem, az er-
 kölcsei diadal a leggyőzde! — Azt illeti meg

Maria-celi gyomor-cseppek;
 Jelese hatású gyógyszer a gyomor min-
 den bántalmái ellen,
 és felülmulhatatlan az
 étvágy-hiány, gyomor-
 gyengeség, rossz magu
 lehellet, széklet, savanyu
 felbőfőgés, kólika, gyo-
 morhurut, gyomorégés,
 hügykőképződés, túlsá-
 gos nyálkaképződés, ég-
 gaság, undor és hányás,
 főfájás (ha az a gyomor-
 ból ered), gyomorégés,
 székszorulat, a gyomor-
 nak túlszereklése étel
 és ital által, gillanus,
 lép- és májbetegség,
 aranyeres bántalmak ol-
 len. —
 Egy üvegcsé ára használati utasítá-
 sal együtt 35 kr.
 Kapható: Debreczenben Dr. Rothsznek V.
 Emil Gólti Nándor gyógyszerész úrnál, va-
 lamint az osztr.-magyar birodalom minden na-
 gyobb gyógyszer-tárában és kereskedésben.
 Központi szétküldési raktár nagyban és ki-
 csinyben.
Brady Károly,
 „az Orangyalhoz” címzett gyógyszer-tárában
 Kremsierben, Morvaországban.

Vecsey-ház.

a harszi babér. Az elszánt bátorság, a hősi vitézség, melyet a háromfele osztott 7,500 főnyi magyar sereg a muszka ezár 50,000 fősoldosával vívott küzdelemben tanúsított, méltán ragadhatnak bűmlatra bennünket, s méltán kiálthatjuk a legyőzött hadseregnek: Glória victis! Dicsőség a legyőzötteknek!

Nem bátorsághány, nem félelem volt az oka, hogy e csatának oly szomorú vége lett, hanem az — árulás. Avagy minek nevezzük azt, midőn az alig kétóránira levő Görgei a debreczeni ágyudörgést hallva még csak futókat sem hagyott külden, hogy hirt hozzanak a Debreczen mellett történetekről, hanem gyönyörrel szemlélte a magyarok romlását, s kárörömmel mondta, — a mint azt legnagyobb történetírónk följegyzé: „A gyáva, (t. i. Nagy S.) bizonyosan meg fog veretni... Kétségkívül legalább ötezer emberünkkel kevesbünk lesz a mai napon.”

Ha ő ekkor harmincz négy ezer főből álló seregével segítségére siet a debreczeni magyar seregnek, mely ő reá biztosan számított, isten a megmondhatója, mily más fordulatot vehettek volna Magyarország ügyei. De Görgeiben nemesak a hazaszeretet nem volt meg, a mint róla a történetíró mondja, hanem még a becsvágyának némi magassabb neme sem: Vagyba volt is egy kevéssé, azt is elfolytá a keblében dúló önzés, hiúság, gyűlölet és bosszú. Hiszen ő nem hogy apolta volna a hazaszeretetet, de még másokban is gyűlölte és elfojtani igyekezett azt; gyűlölte mindazokat, kiknek ő alatta állott, vagy a kik őt nem tömjénezék körül. Gyűlölte ő egész szívéből lelkéből hazáknak azt a korszakot alkotó nagy fiát is, kinek élte mindenperce — minden gondolatja a hazáé volt. Gyűlölte ő lelkének egész feneketlen mélységéből — Kosuth Lajos történetíróját. Hát még Nagy Sándort, ki őt, midőn Caesar szerepét emlegette. Brutus szerepére figyelmeztette. És erre az emberre kellett támaszkodnia a kevéssé számú derecezi seregnek! Mit várhatott volna tőle más, mint azt, a mit tett: hogy cserbe hagyja, elárulja, őket. Mit tett ő később? Ugyanezt!

Távol van tőlünk, hogy most midőn az itt elesett dicső hősök emlékezetére kegyeletes ünnepet szentelünk, vádoljuk őt és igyekezzünk oly dolgokat bizonyítani rá, mik ugyanis oly világosak, mint a nap, — t. i. arra nézve, hogy megtörténtek, miért különben sötétebbek a pokol szörnyű éjszakájánál. Elég idezni ő rá honunk legelső történetíróját, kit nem vádolhatunk ifjú megmondatlansággal, s ki azt mondja, hogy Görgei nem egyébközönleges fondorkodónál, egy önző, alacsonylelkű bosszuvágyónál; eléggé beszél ő ellene az a fűhöz-fához kapkodó védelem, mellyel — különösen a mostani időkben — igyekezik magát tisztázni, elég bizonyosság ő ellene az a hely, melyen kívül ezen a világon hazug, színes védelmét figyelembe nem vennék, hol egy nagy dolgokat mérész szájjal kiabáló kis emberkének sok szépet és nagyot letrusken-dező tintája által mossa magát még fe-

ketébbre mint a milyen, ki úgy látszik, kedves dolgot vél elkövetni az által ha e számalomra méltó tagját az emberségnek féltenné igyekezik kinevezni s földig emeli előtte le vaskalapját.

Nem az ő leplezési ünnepe ez, de a ti dicsőségeteknek kegyeletes ünnepe, ti porba nyugvó hősök, kik annak ellenére is, hogy ily versengő vezérek voltok, oly tisztán, igazán égtetek a hazáért s készek voltatok azért életekkel adozni.

Nem a fájdalomnak ünnepe ma már ez. Minek siratni mára a hősöknek halálát? Evék hosszú sora repült el azóta, behegedtek az ő sebek s ha mostanában elmondhatjuk is talán hogy: Recrudescunt, mamár nem érettek sajognak. Az elmúlt fájdalomnak édes érzetével nézünk reájok s nem azért keressük fel őket, hogy újabb könnyekkel adozzunk dicső emlékeknek, hanem hogy meggyujtva az emlékezet faklyát e sirtőlött porba boruljunk nagyságok előtt és tanuljunk tőlök — hazaszeretetet!

Mik voltak ők? A honvédek? Mi kényszeríté őket arra, hogy öldöklő csatában pazarolják nemes véreiket? Mi bírta őket arra, hogy odahagyva a csendes családi tűzhelyet, zajos csaták tűzébe rohanjanak; hogy a szerető menyasszony, a remegő édes anyja helyett a halálnak szegődjenek főlegényeivé, fiaivá?

Nem kényszeríté erre őket semmi. Nem verbuváltak akkor kötéllal, nem erővel vitték el a legényt, nem kényszerűségből lettek ők katonák, egy ujjal sem bántotta őket semmi és ők mégis beálltak. Csapatostól, százával, ezrével jöttek sorakozni a honvédek seregéhez, jöttek, rohantak, repültek; nem tartotta őket vissza semmi, boldogságnak tartották elesni a hazáért s kifolyt vérök drága cseppjeivel pecsételni meg a haza iránt táplált forró szerelmüket! Elég volt nekik meghallani a nemzet fölöttébb profétájának, Kosuth Lajosnak, ajakáról az egész országot megrázkódtató szót: „A haza veszélybe van” vagy később koszorúzott költőnk harsz-bívo dalát, midőn viharoként zugta át a hazát:

„Itt a próba, az utolsó Nagy próba!”

— és pár nap alatt összegyűlt s kész volt a csatába rohanni a

„Csodálatos ifjú sereg, Mely nem tudni, hogyan támadt? Napok születte s mégis mintha Szülte volna három század!”

O bizonyára csak századok szülhetnek és mutathatnak fel ily hőöket, kiknek nagysága előtt megsemmisül a mi csekélységünk és sejtelmis félelemmel rebeghetjük el, vajjon képesek lennék-e mi, ha egyszer vész jönne reánk, így védni vérrel haladókló hazánkat?

Büszkén dicselkedhetünk mi velök, mert a mit ők tettek, annak fénye nemesak e nemzetet vakítja, de eidereng az e kerek föld legmesszebb helyéig! E honvéd sereg volt az, mely utolsó csepp vérig, végső lehelletig védelmezé e hont s midőn a kard kiütve lett kezéből s a végpusztu-

lással fenyegető tűzök lobbot vetett e hont felett, öntestével fedé el azt, hogy megmenntse a haláltól s ha egyebet nem menthetett is meg, de megmenté a — becsületet!

Isaszeg, Budavár, Nagy-Sarló, Branyczkó hősei, letörölhetetlen betűkkel vannak felírva a ti hősi tetteitek a történelem tábláján s ott fognak azok ragyogni nemzetünk dicsőségére soha nem enyésző fényvel, mind a világ végéig!

Ti voltatok e nemzet védő bástyái, oszlopai; a ti vitézségetek tartotta meg e hont s ti tartandjátok azt meg ezután is, mert bár a sirban nyugszik testetek és ott enyészik lassan porladozva, de a dicsőség, melyet aratátok, örök s örökre lobog előttünk a ti nagy emlékek és ez hevít, ez biztat minket, ha vész talál lecsapni közzénk; ez fogja zogni lelkünkbe a szót, hogy ne hagyjuk e hazát, mert:

„A nagy világon e kívül, Nincsen számunkra hely, Aldjon, vagy verjen sorskeze Itt élnünk, halnunk kell!”

Hősök, kiket a halálnak megkímélt öldöklő fegyvere a csaták tűzébe, ti kiknek meglett tartva életek, hogy azt a hazának szenteljétek továbbra is, ti, kik elő tanubizonyaitok vagytok annak a mesevel határos dicső elszánt küzdelemnek, melyben együtt vértetek az elesettekkel a honért, — ti, kik most könyves szemmel álljátok körül e hantokat s az édesbusz fájdalom érzetével gondolok vissza az elesett bajtársakra, törüljétek le szeméiteket a drága könyvespeket, nincs okotok őket siratni többé; nem haltak ők meg, mert hiszen örökké él dicső nevök s az úgy, a szent úgy sem veszett el, melyért ontátok velük együtt véreket, mert hisz az eszmének, melynek vértani vannak, nem lesz halála a kiomlott vérben, nem lehet azt abba fojtani, sőt ellenkezőleg az termékenyíti talaját, az életető lelke és megszilárdítja!

Es most bucsút veszünk tőletek ti hőök, kik e sirhalom mélyében alusszátok örök álmotokat, kijöttünk hozzátok, hogy lelkesülve szent példátokot, újabb fogadást tegyünk a ti dicső emlékeitek előtt s hogy most már nem sirva, keseregvé, de reátok mutatván, büszkélkedve mondjuk el ország-világ előtt:

„Nem lesz halála annak a hazának, Melynek ilyen hős fiaí valának; Hol az utókor ily példátokot: El az a nemzet rendületlenül!”

UJDONSÁGOK.

* A protestáns egyház és magyar tudományos világ e század első felében elő jelesei egyikének néhai Nagy István volt hajdubüszkőrményi lelkijásztor és egyházkertületi főjegyzőnek, a hitkönyvek által országosan ismert kitünő hit-szónok és egyházi-ének-írónak, kinek lélek-ből származott, szívhez szóló, s Isten-hez emelő dicséret-verseit énekes könyvünk-ből ma is kiváló áhitattal énekeljük,

nap már holtakra, rombolásra vehette piros világot, melyek egymás mellett s egymáson heverve jeleztek, minő rémes volt az éjjeli ostrom pusztítása. Mindkét részről sok derék bajnok hullott el, ott feküdt a vitéz basa is a holtak között, mint jó hadvezér, ki mindig eltűnt a csatában, itt sem maradt el derék elhullott vitézeitől, ép akkor érte egy kopja oldalát, midőn az utolsó ellenállásra a magasha emelte kardját. Az ő elestével szétfutott az őrség, mindenki menekült, halálának híre re-ményük is elenyészett a vár megtarthata-sára iránt.

A győzők mindenek előtt összehordták a sebesülteket, az egész vörégy óriási kórház volt, hol mindenütt csak a sebesülteket hordták, kötözték cipelték. Ezek között volt a basa is, őt külön sátorba vitték s diszes ágyra fektetve sebeit bekötötték, hű szolgája könnyezve ápola.

Kálmán a lehető leggyorsabban Zulejka felkeresésére sietett, félve, hogy valamelyik katoná bőszt dühében még a nők ellen is fordíthatná fegyvereit. Hosszas keresés után egy nő oda vezette. A fűrdő teremben voltak elrejtve. A basa mindjárt az ostrom elején ide küldte őket, hol lehetőleg el voltak zárva az ellenségtől, s hova nem hatolt be a harszi lárma. Egy gömbölyű terem volt ez, hova igen szővevényes bejárás vezetett. Semmi ablak sem volt rajta, csak felülről kapott világosságot, mely rózsaszínűen szűrődött át a vastag tüvegemenzen. Mindenütt fény, pompa volt látható. A falak mentében keretek nyultak el, a falakat tarka keleti szőnye-

nyugvó porai fölé az igaz tisztelők sime-léket állítottak. Az emlékoszlop ünnepe-lyességgel összekötött leleplezése emléke-ben is ritka jelesünk halálának 50-ik év-fordulati napján, f. é. augusztus hó 13-ikán d. e. 10 óraker történi, melyre is-mételve felhívjuk a t. közönség figyelmét. Együttal felemlítjük, hogy a valóban szép emlékoszlop helybeli derék iparosunk Boros Sándor siremlékk raktárában ké-szült, s a kiállítás esniujáért, a felirat mű-vészai metszéséért megérdemli az elisme-rést. Az emlék oszlop még e hó 9-ikéig a sirkő raktárban bárki által megtekin-tethető. —

* Aug. 2-a alkalmából tegnap az oroszlanra koszorúkat küldtek Kacsokovics Ivánné és Sinka Istvánné. A közönségnek legyen tettek jutalma!

* Esküvő. Markovics Károly az I. magyar általános biztosító társaság hiválnoka, folyó hó 9-én vezeti oltárhoz Csillag Irén kisasszonyt Szolnokról.

* Kereskedelmi főtanodánk mult tanévi értesítője megjelent Propper János igazgató szerkesztésében. A füzet nagy-részt az igazgató ismert jeles tollából van egy magvas tanulmány írva az európai iparviszonyokról. E derék intézet évenként erősödők minden tekintetben, s az méltán képezi városunk tanügyének egyik kiváló díszét. Ohajtandó volna, ha a be-járó tanárok helyett egy e szakra alkal-mas egyén kezeibe lenne az ügyis egy e-igen fontos taktárgy, mint a hogy a tea-tület ezt már a mult évben ohajtá. A be-járó tanárok más intézetben lévén nagyon elfoglaltva, ezt csak mellékesnek vehetik; de a mint a budapesti kereskedelmi inté-zetnél is teszik, hol minden áron azon igyekeznek, hogy lehetőleg állandósítsák a tanárokat. Különbözn tanügyi rovatunk vezetője, bővebben elmondja nézeteit az „Értesítő”-ről.

* Tűz. Tegnap délután jött az értesítés, hogy Vecsei Imre urnak az Ebesen levő tanyaája ég. Az egybehordott asztagok gyultak meg. Hogy a működő gép gyújtotta-e meg a kévéket, vagy pedig vigyázatlanság folytán ütött ki a tűz, azt nem lehet tudni. Szerencsére a tűzet sikerült lokalizálni s a körülményekhez képest aránylag csekély kárszenvedéssel végkép eloltani, a városból kivitt gépezetekkel.

* A tegnapielőtti tűz alkalmával bántalmazott szőlők közlül egyik fizetéses tűzoltó, mint sajnálattal halljuk, sulyosan megsérült. Nem tudjuk, vajjon a botrány előidézői közül a több kolompokok meglettek-e bűntetve? Kivánatos volna, ha a rendőrség egész erélyvel utána látna a dolognak, és szigorúan megbüntetné e bot-rányos esetben résztvevő egyéneket.

* Országos vásár. Augusztus 8. Hétfőn bór, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 9. kedden toll, iparcikkék, gabonametek és 10. szerdán mindenféle terményvásár. 11—12. csütörtörtök, péntek juhvásár. 13—14. szombat, vasárnap sertésvásár. 15—16. hétfőn kedden nagy barom vásár.

* Az orvosok és gyógyszeré-

gek takarták... közepén keleti növé-nyektől eltakarva állt a márványmedenceze szép szökőkuttal melyből a kristálytiszta víz magasan szökött fel s széles íveket képezve hullott vissza a medenczébe míg finom vizgyöngyök estek a növények szé-les sima leveleire. Itt tilt Zulejka egy ke-reveten hófehér karjaira nyugosztva fejét, arca sápadt volt, az izgalom s bizonyta-lanságtól s kezébe görcsösen szorított egy szép művű tört, mely végmenedékl volt szánya gyenge keblének, inkább akart a halába menni, mint a győző erőszakos karjai közé.

Az ajtó nyílásra feltekinthet s látra a bejövő ellenséges alakot, magásra tartá már törtét, hogy szívébe üsse, midőn Kál-mán elkialtá magát s Zulejkához rohant, elébe térdelt, kivette kezéből a gyilkos fegyvert s messze hajtá magától.

— Zulejkám — kialtott — életem élete én vagyok ismerj meg, oh eszmélj, a vár kezünkben van ugyan, de ne félj sem nekéd, sem környezetednek semmi bántása nem lesz, ti szabadok vagytok, de ugy-e nem hagysz el, nem hagyod el árva szívemet! Oh Zulejka, légy asszonya ur-nője e várnak, mint vagy szívemnek. Igen Zulejka, e vár parancsnokának neveztek ki, mely mátló fogva a magyar nemzet tulajdonát képezi.

Zulejka Kálmán kebelére borult s gyöngéden suttogá:

(Vég* köv.)

szek nemzetközi kong-fonyesen sikerült. A v-ből jelentek meg résztv-wood tanár s Magyaror-szenves figyelemből egy-rök József budapesti g-tattak meg.

* Jókai Mór na-ténelmi regényen dolgo-gyát Rákóczy korából-kuruczvilág jellemző-hadviselés módját, a ha-ültözeteket tanulmányoz-

* Zeneestély. A-este Boka Samu zeneka-mellett zeneestély tartat-rátainak figyelmét felhí-

* Nász és gyás-mult pénteken délután-ottani tisztviselő K. L. agyanaz nap délelőtt ha-a menyasszony idősebb-A vig nászünnepeyre k-vetlenül az esküvő elő-kióhírt. Az esküvő m-termeszetesen a gyászes-ment az oltárhoz.

* A legújabb ús-esillagász a genfi obszér-figyelt az Amerikából p-uj üstökös Mayer szerin-tetés mellett már szabad-vehető. A földhöz csak-de ezalatt mind fényese-ban lesz látható szept.-nagy medve csillagképe-ben fog ragyogni. Ezutá-zeledik, de nem oly gy-lünk most távozó tisztó-2/3-szer oly távol van t-és sokkal tovább lesz lá-tani. A nap közelébe es-ér, de ekkor is megmar-fültött és így a szüreték-már naplementkor is lát-

* Rablás. Berettyó-hó 28-án Milítzer Jónás-kedő hazába fegyveres ra-A lakásban, miután Milít-fürdőbe van, csupán enné-lédje volt. A rablók két-tek arról, hogy egy bud-kező czég részéről 6000-litler számára s követelt-tását. A pénz azonban m-küdt, s így az asszony, is, nem adhatta volna az-egyike e miatt pisztolyán-ütötte az asszonyt, kinek-a caleéd is felébredt, s mie-megkötözték, az asszony-az utczára ugrott s segély-rablóknak meg volt annu-íróasztalt feltörjék s annu-mát magukhoz véve gyor-mat asszonynak az ugrás-egyik lába eltört. Egyéb-könnyű. A rablók kileté-

* Rablók törtek-és 26-dika köztü éjjel-restyiratai lakoshoz. A r-ablakon másztak be a sz-gazdát megtámadták, ágy-és össze-vissza taposták-sulyosan megsérült. —11 frt készpénzt elvitték-rablókat elkínzott gazda-csak annyit tud, hogy az-metű barna, fekete bajsz-volt, s bő ujjú inget, vég-gombos mellényt, fekete-gyos szür löggóv vállait-dőzésére — mint a járás-alispánnak jeleuti — a s-kedések azonnal megtéte-

* Dr. Tanner, a n-litológ meghalt. Julius ó-Amsterdamba s a Hotel ó-Amzért jött át Hollandiáb-merkedték a nagy hírt d-tekedett az ő bójtjének b-s azt állította, hogy vala-titokban táplálékot vett-ötvénezer frankos fogadá-dr. Chroffnak, hogy az ó-ellenőrzése mellett töltse-vennapos bójtjét. Dr. Chro-jul. 19-én érkezett meg. A-tárt küldött Tannerhez, k-volt. A mint ez híret vett-kezésének, eszeveszett si-le a lépcsőn, hogy vele r-láikozhassék. Hirtelen fé-nyat esik a lépcsőn... s-lannul, kettéhasadt kopony-A szerencsétlen ember-nyomott!

* Három testvér-mellett Caselle községben-történt mult hó 26-án. Ag-ötöltes ifjú férfi, valami

